

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1757-13

meddelad i Stockholm den 1 oktober 2014

KLAGANDE
AA

MOTPARTER
1. BB

2. CC

3. DD

4. EE

5. FF

6. Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

Dok.Id 151390

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
1757-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 28 januari 2013 i mål nr 1768-12, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom i den del den avser Kommunfullmäktige i Österåkers kommuns beslut den 31 januari 2011, § 9, punkt 6, och fastställer kommunfullmäktiges beslut i denna del.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Österåkers kommun fattade den 31 januari 2011 beslut om arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011–2014. Beslutet innefattade enligt § 9, punkt 6, arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden.

BB m.fl. överklagade beslutet hos Förvaltningsrätten i Stockholm och anförde ett flertal grunder, bl.a. att kommunfullmäktiges ordförande AA varit jävig. Hon hade inte deltagit i överläggningen eller beslutet i fullmäktige. Däremot hade hon ingått i en av kommunstyrelsen utsedd arbetsgrupp vars förslag innebar arvodeshöjningar bl.a. för hennes make i egenskap av ordförande i samhällsbyggnadsnämnden. Arbetsgruppens förslag låg till grund för kommunstyrelsens beslut som i sin tur låg till grund för det nu aktuella beslutet i kommunfullmäktige.

Mål nr
1757-13

Förvaltningsrätten avslog BBs m.fl. överklagande. De fullföljde sin talan hos Kammarrätten i Stockholm som i det nu överklagade avgörandet dels upphävde förvaltningsrättens dom och kommunfullmäktiges beslut avseende § 9, punkt 6, på den grunden att AA varit jävig vid kommunfullmäktiges handläggning av ärendet, dels avslog överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer kammarrättens dom avseende kommunfullmäktiges beslut i § 9, punkt 6, och anför bl.a. följande. Det är inte rimligt att en fullmäktigeledamot blir jävig enbart genom att delta i ett förberedande arbete. Inför varje ny mandatperiod tillsätts i regel en arvodesgrupp för att bereda frågor om arvoden under den kommande mandatperioden. Kammarrättens dom leder till betydande problem för framtida beredningar av arvodesfrågor eftersom det är rent politiska frågor som inte kan delegeras till tjänstemän. Det är bland de ledande politikerna i kommunfullmäktige som kunskapen om och erfarenheten av dessa frågor finns. Det kan inte ha varit lagstiftarens avsikt att jäv ska föreligga även om ledamoten inte deltar i överläggningen eller beslutet i fullmäktige. Rättsfallet RÅ 1965 ref. 13, som kammarrätten hänvisar till, skiljer sig från det nu aktuella ärendet eftersom de berörda ledamöterna deltog i ärendets beredning hos drätselkammaren.

BB, CC, DD, EE och *FF* har inte yttrat sig i målet.

Österåkers kommun medger bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 5 kap. 20 § första stycket kommunallagen (1991:900), KL, följer att en ledamot av kommunfullmäktige inte får delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

Beträffande handläggning av ett ärende i en nämnd finns särskilda regler om jäv i 6 kap. 24 och 25 §§ KL.

Frågan i målet är om en ledamot kan anses ha deltagit i handläggningen av ett ärende i den mening som avses i 5 kap. 20 § första stycket KL då ledamoten ingått i en av kommunstyrelsen tillsatt arbetsgrupp vars förslag legat till grund för beslut i fullmäktige.

Kommunfullmäktige utgör enligt 3 kap. 1 § KL den beslutande församlingen i en kommun. Av 14 § framgår att nämnderna bereder fullmäktiges ärenden.

I 5 kap. KL finns bestämmelser om fullmäktige, bl.a. det i målet aktuella lagrummet om när ledamot på grund av jäv inte får delta i handläggningen av ett ärende. Ärenden i fullmäktige är huvudsakligen sådana ärenden som har väckts i fullmäktige på sätt som närmare regleras i 23 §.

Enligt 5 kap. 26–34 §§ KL ska ett ärende, med vissa angivna undantag, ha beretts innan det avgörs av fullmäktige. Av dessa bestämmelser framgår vidare att beredning inte sker i fullmäktige. I regel sker beredningen av en nämnd.

Mot denna bakgrund får handläggning av ärende i den mening som avses i 5 kap. 20 § KL anses vara den handläggning som sker i fullmäktige och således inte den beredning som sker dessförinnan.

Mål nr
1757-13

Den handläggning som AA har deltagit i har skett i en av kommunstyrelsen utsedd arbetsgrupp. Hon har däremot inte deltagit i handläggningen av det aktuella ärendet i fullmäktige.

Överklagandet ska därför bifallas och kammarrättens dom upphävas i den del den avser kommunfullmäktiges beslut i § 9, punkt 6.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren, Margit Knutsson, Anita Saldén Enérus och Erik Nymansson.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Petra Jansson.